

Paul Chiribucă, Mihai Grula Sandu, Cornel Scripcaru, Mihai Constantin și Dan Aștilean. O mențiune specială pentru Mihai Constantin, care reușește ca din trei replici să portretizeze, nu să schițeze, un personaj. În ceea ce-l privește pe Mihai Grula Sandu, ne-am permis o observație: acum, eroul său se menține la limita

șarjel fără a o încălca; sperăm ca viitoarele reprezentații să nu deplaseze acest echilibru, important pentru linia de desăvârșit bun gust a spectacolului. Adecvat, cu pondere, Ion Besoiu în Tezeu; la fel de adecvat dar cu mai puțină pondere în ansamblu, Ion Cocleru. Petre Lupu a rezistat cu greu (și nu întotdeauna)

șarjel de a juca un personaj binecunoscut, dar inexistent în piesa lui Shakespeare și, considerăm, în spectacolul lui Ciulei, personaj care s-ar putea numi Petre Lupu. Au fost ce trebuiau să fie Adrian Cloban, Alice Barb, Della Martea, Maria Eremia.

CRISTINA DUMITRESCU

VIS DE

INIMĂ ALBASTRĂ

Liviu Ciulei a revenit la Teatrul Bulandra și la bunele lui obiceiuri, în principal la acela de a ne arăta cum se face teatru profesionist — cu o reală stăpînire a meseriei și cu siguranța de sine pe care această proprietate îi-o garantează. Boală contagioasă, ea trece și asupra actorilor, aleși în genere în așa fel încît să se poată contamina, uneori prea mari pentru un rol așa mic, dar nu prea mari pentru orgoliul unui perfecționist. Ca și în alte ocazii, televiziunea ne-a propus un portret Liviu Ciulei la lucru cu actorii și, ceea ce se întîmplă din păcate mai rar, cu tehnicienii, toți coautori ai spectacolului.

De la început, jocul este plasat sub semnul cruzimii — ne aflăm cu povestea noastră într-o Atenă în care tinerii care nu-și ascultă părinții sînt condamnați la moarte, ca și filozoful care i-a învățat să nu-și asculte numai părinții. Dar noi știm cu toții că de data asta n-am venit la teatru să ne indignăm de strîmbătatea acestei lumi ci, dimpotrivă, s-o uităm, în vreme ce Shakespeare ne dovedește, mai în glumă mai în serios, că există legi mai puternice decît cele făcute de oameni și că sîntem, cu toții, jucării ale sorții. Cel mai mare merit al spectacolului, dincolo de obișnuitele calități de gust, fler și inspirație ale regizorului, mi se pare acela de a nu fi izolat comical în tabăra plebeilor și lirism-onirismul în tabăra aristocraților, așa cum cerea o tradiție mai veche, și de a-i fi așezat pe toți în aceeași barcă, așa cum vrea o tradiție mai nouă și cum Shakespeare îngăduie. Spectacolul Teatrului Bulandra nu e «sexy», cred că nici nu încearcă. Pentru că erotismul, ca și violența — două dimensiuni pare-se fundamentale în lumea de azi (sau dintotdeauna?) —, nu «le iese» actorilor noștri, nu știu, n-au învățat, n-au avut voie. (Și o să mai dureze pînă să învețe: a pocni din flinte și a răcni teribil nu înseamnă violență, iar a spune măsări și a-ți arăta popoul nu înseamnă erotism. Deci, prudent, Visul lui Ciulei e nostim fără sexy, e nostim și fermecător, o tandră persiflare a prostiei omenești. Omniprezente. De propria noastră prostie rîdem, din toată

inima, egali și fericiți, recunoscători pentru că rîsul, ca și plînsul, e un leac. Exorcizăm en douceur nerozia cea benignă, cea de toate zilele, o uităm vreme de trei ceasuri pe cealaltă, pe cea agresivă, nocivă, incurabilă. Alergăm desculți și în veșminte de noapte pe podeaua roșie lăcuită, mînași de Puck sub o lună mai caldă decît cea adevărată, în puterea căreia visăm dar nu ne doare, pentru că știm că totul se termină cu bine. Și ne cîntă o muzică...

Ce-i drept, prozaicul își are și el admiratorii săi și secvențele bufle sînt dilatate ca și cele omoloage din Furtuna cu care, acum ca și atunci, Ciulei vrea să-și asigure un număr maxim de victime. E o lovitură permisă, pariez că Shakespeare făcea la fel. Dramaturg, regizor și actori vor ca publicul să rîdă, publicul vrea și el același lucru, totul e să-i vină. Și dacă ne vine să rîdem tuturor, fețe subțiri și mai puțin subțiri, cu atît mai bine, God bless them. Partiturile actorilor de ocazie, Botom-Fundulea et comp. sînt jucate gros, firește, dar nu pe cartea vulgarității ci pe cea a infanfilismului. Opțiune diplomatică, eficece și potrivită cu timpul și locul. Tot infantil e și Puck, perechile de atenieni sînt niște îneci rîzgîiați, în general toată lumea se alintă și cei care n-o fac — Tezeu, Oberon — sînt ușor ridicoli în înțepeneala lor, ca acea specie de proști care nu sesizează că în jurul lor lumea se joacă și se iau în serios pînă-n pînzele albe.

Spectacolul lui Ciulei e contemporan pînă-n măduva oaselor. Elegant, spiritual, hazos, în accepția pe care o dăm astăzi și numai astăzi acestor termeni. E calea cea mai sigură de a face legătura între Shakespeare și public, e cel mai mare serviciu pe care-l poți face ambilor. De la o vreme, se aud glasuri (să le zicem post-moderne? vorba e la modă) care observă că Shakespeare nu e chiar contemporanul nostru, că multe din ideile lui fiind ale epocii sale nu mai sînt și ale noastre și că deci, dacă vrem să-l facem să treacă, trebuie să-l apucăm cu grijă.

DOMINIC NICODIM

COUPE

La inițiativa Direcției Teatrelor din Ministerul Culturii, Editura Meridiane pregătește apariția primului Lexicon al Teatrului românesc, lucrare care urmează să apară în anul 1993.

Pentru a realiza o imagine cît mai completă a activității teatrale din țara noastră, rugăm dramaturgii, actorii, criticii de teatru, scenografilor, regizorii să ne trimită informațiile privind elementele biografice, bibliografice, referințele critice și iconografia reprezentativă.

Ne adresăm cu aceeași solicitare familiilor și rudelor dramaturgilor și artiștilor dispăruți.

Materialele pot fi trimise pe următoarele adrese, conform modelului: numele și prenumele, pseudonime; date biografice; studii; titluri; distincții; opera (respectiv spectacole), referințe critice:

1. DI. MIRCEA GHIȚULESCU — Direcția Teatrelor, MINISTERUL CULTURII

Piața Presei Libere Nr. 1
Telefoane: 18.29.40 —
59.71.95

2. DI. ION VARTIC — Str. I. C. Brătianu Nr. 4
Cod 3400 CLUJ

